

ČASOPIS ZA KULTURU HRVATSKOGA KNJIŽEVNOG JEZIKA
IZDAJE HRVATSKO FILOLOŠKO DRUŠTVO
GOD. 42, BR. 2, 33-64, ZAGREB, PROSINAC 1994.

NAGLASAK U TEKSTOVIMA HRVATSKIH PISACA

Stjepan Babić

Naslov jasno određuje temu, no prije nego prijeđem na nju, potrebno je progovoriti i o nazivima samih naglasaka jer se upotrebljavaju dvojni nazivi: brzi ili kratkosilazni (kùća), spori ili kratkouzlazni (ù kuću), silazni ili dugosilazni (lâđa), uzlazni ili dugouzlazni (šála). U *Gramatici hrvatskoga književnog jezika* E. Barić i suautora¹ i *Hrvatskome pravopisu*² upotrijebljeni su i jedni i drugi, ali u gramatici ravnopravno, a u *HP* prednost imaju prvi jer se drugi nalaze u zagradama. Neki to pozdravljaju jer misle da su prvi bolji jer su kraći, a drugi upozoravaju da su u *Gramatici hrvatskoga jezika – Priručniku za osnovno jezično obrazovanje*³ upotrijebljeni samo drugi pa da to treba ujednačiti jer nije dobro da je u jezičnim priručnicima za školu tako različito.

Valja dodati da dvojstvo nije dobro ne samo zbog škole nego i zbog našega jezikoslovlja općenito. Nije dobro da u nazivlju postoje istoznačnice, bar ne u ravnopravnoj upotrebi, pa treba po mogućnosti odabrati jedne. To je ovdje veoma lako jer razlozi nesumnjivo govore za druge iako su dulji. Naime u našem se jeziku, pa i u jezikoslovnom nazivlju, razlikuju uzlazni i silazni naglasci po parovima pa su silazni kratkosilazni i dugosilazni, a uzlazni su kratkouzlazni i dugouzlazni. Kako silazni i

¹ 2. izdanje, Zagreb, 1990, str. 39.

² 2. izdanje, Zagreb, 1994, str. 142.

³ 9. izdanje, Zagreb, 1994, str. 71.

uzlazni imaju neke zajedničke osobine, govori se o uzlaznim i silaznim naglascima i kad se misli na naglasni par, kada se govori o općim pravilima naših naglasaka pa se jedno pravilo izriče često otprilike ovako:

Silazni naglasci mogu biti samo na prvome slogu, odnosno na jedinom jedno-složnici, a uzlazni se naglasci mogu nalaziti na svim slogovima osim na posljed-njem, dakle ne mogu biti ni na jednosložnicama.

Kako se po prvoj upotrebi nazivi silazni i uzlazni odnose samo na jedan naglasak iz para, to nije dobro i zato nazive brzi, spori, uzlazni i silazni valja napustiti.

Uz naglaske se upotrebljava i znak za duljinu da se obilježi dug slog (kūčē) i on je sastavni dio naglasnoga obilježavanja riječi. Poseban se znak upotrebljava za genitiv množine, ali to ostavljam za drugu priliku.

Riječi i oblici koji se jednako pišu, ali se različito izgovaraju, nazivaju se istopi-snice ili homografi. U našim se jezičnim priručnicima navodi samo nekoliko istopi-snica,⁴ ali taj je broj mnogo veći. Jednom sam prilikom ustvrdio da ih ima oko 100 000, što neće biti pretjerano kad se znaju kategorije opreka.⁵ Što to toliko ne do-lazi do svijesti, to je zato što naglasne razlike u kontekstu nisu tako važne jer ih obično prate i drugi kontekstualni signali pa značenje ne počiva samo na njima, stoga se u književnom izgovoru često i ne izgovaraju najpreciznije, a u pisanju ih s toga razloga najčešće i ne treba obilježavati, što znači kad je iz konteksta jasno kako treba razumjeti i pročitati.

Time smo došli do srži problema. Kad se u pisanu tekstu značenje može razu-mjeti samo po naglasku, tada ga je pisac dužan obilježiti. Naši to pisci i rade, češće nego to i pomišljamo. Drugo je pitanje kako to čine i koliko to čine sami, a koliko uz pomoć suradnika. Blaž Jurišić u svome *Dnevniku* na nekoliko mjesta spominje kako su ga neki pisci molili za takvu pomoć. Poseban je slučaj kad su naglasci uneseni bez znanja pisca, a to se činilo i poslije pišćeve smrti pri ponovnom izdavanju. Tako je npr. B. Klaić često stavljao naglaske u knjigama Pet stoljeća hrvatske književnosti koje je on lektorirao. To spominjem zato što to nije autentično pišćevo bilježenje, to je već interpretacija umjetničkoga djela i pri novom izdavanju hrvatskih pisaca stav-ljanje naglasaka bez znanja pisca valja ukloniti, osim ako tekst nije priređen za reci-tiranje ili učenje ispravnoga čitanja. Zato sam pazio da se u proučavanju ove proble-matike služim tekstovima za koje sam siguran da je sam pisac stavio naglasne zna-kove ili je bar to veoma vjerojatno.⁶

Tomu je pitanju potrebno posvetiti više pažnje jer pisac koji ne poznaje dobro na-glasak, ne može se dobro izraziti ili bar ne može iskoristiti sve bogatstvo koje mu pruža hrvatski jezik, a čitatelj koji ne zna pročitati zabilježene naglasne znakove, ne može književno djelo doživjeti u njegovoj punini.

⁴ Usp. npr. Boranićeve pravopise, poglavlje Naglasci, BHŽ, § 40, Ivšić-Kravar, *Srpsko-hrvatski jezik*, 26. vježba, Babić, *Jezik – školski leksikon*, s. v. Naglasak, u knjizi Magnera i Matejke i dr.

⁵ Usp. S. Sekereš, *Razlikovna funkcija naglasaka u hrvatskom književnom jeziku*, J, XXI, str. 17-27.

⁶ Zanimljivo je da mnogo naglasnih oznaka nalazimo npr. kod Kranjčevića, ali sve te primjere nisam na-vodio jer mi je bilo teško provjeriti u knjigama izdanima za pišćevo života.

Kao što je rečeno, naglasnih opreka ima na tisuće, a ipak u pisanom tekstu nema tako veliko mnoštvo oznaka ni kod onih pisaca koji paze na naglasne razlike. To je zato što je jezik zalihostan jer često više kontekstualnih signala označuje jednoznačnost. Primijenjeno na problematiku o kojoj se ovdje raspravlja, to znači da malo kad opreka počiva samo na naglasku i kad je izvan konteksta opreka samo naglasna. To se lijepo može pokazati na primjeru 4. stiha 38. psalma Davidova. On u prijevodu zagrebačke *Biblije* glasi

NA TIJELU MI NIŠTA ZDRAVO NEMA ZBOG GNJEVA TVOG
OD GRIJEHA MOJIH MIRA MI NEMA KOSTIMA.

Mislim da su svi drugi redak pročitali kako je mišljeno, tj.

od grijéhā mòjĭh mĭra mi nĕmā kòstima

iako se može pročitati i ovako:

od grijéhā mòjĭh Mĭra mi nĕmā kostĭma.

Namjerno sam prvi put napisao velikim slovima da neutraliziram opreku mira/Mira, ali i da nije razlika u velikome i malome slovu, kao što u pisanju velikim slovima i nije, opet nitko ne bi pročitao *Mĭra mi nĕmā kostĭma* jer to ne dopušta psalamski kontekst.

Uzmimo jedan jednostavniji primjer, opet iz *Svetoga pisma*:

I učinit ću da budu

kao gizdav konj u boju:

od njega će poteći

kamen zaglavni, klin šatorski,

od njega ubojit luk

od njega sve vođe.⁷

Prijevod je pisan veoma pažljivo, stavljeni su naglasni znakovi kad je potrebno, ali ovdje imenica *luk* nije označena naglaskom jer se u kontekstu jasno razlikuje od imenice *lŭk*.

Odatle možemo izvesti pravilo da riječi i oblike koji se razlikuju samo naglaskom, ne treba u pismu označivati naglasnim znakovima ako kontekst osigurava jednoznačnost.

Ali to se pravilo može i okrenuti pa reći:

Kad u pisanom tekstu opreka postoji samo u naglasku i duljini, pisci su dužni označiti naglasak i duljinu da se zna što je napisano. Da bi znali kada i kako to treba činiti, potrebno je da se o tome u našim pravopisnim priručnicima nađu opširnija pravila.

Naglasak kao pravopisni znak unio je u hrvatski pravopis Dragutin Boranić 1921. godine u 1. izdanje svoga *Pravopisa hrvatskoga ili srpskoga jezika* i odonda se njegova pravila ponavljaju u svim našim pravopisnim priručnicima, osim u Klaić-Ciprinu *Hrvatskome pravopisu* iz 1944. godine. Klaić je to područje nešto više i samostalnije razradio, ali bi danas njegova pravila trebalo dopuniti i usavršiti, pogotovu što ne možemo ni Klaićeva prihvatiti u svakoj pojedinosti. Nevolja je u tome što

⁷ Zaharija, 10, 3-4.

se Klaićeva pravila nisu dalje dopunjavala i razrađivala, nego je sve ostalo kako je pisao Boranić pa se čak i nazadovalo prema njemu. No naši pisci nisu mogli čekati pravopisna pravila jer ih je dobro pisanje i pravilno razumijevanje sililo da naglasne znakove stavljaju i više nego to proizlazi iz pravopisnih pravila. Stavljali su ih i prije Boranića, a stavljaju ih i danas pa je u tome pravopis kaskao i kaska za praksom. Da bi se pravopisna pravila mogla usavršavati, pokazat ću kako ih i kada upotrebljavaju hrvatski pisci s najpotrebnijim komentarima. Mogao bih navesti velik broj primjera jer se naši pisci tim postupkom veoma često služe, češće nego mislimo, ali ću od velikoga broja odabrati samo neke nastojeći da ih prikažem po nekim zajedničkim osobinama.

1. Pisci stavljaju naglasne znakove kad kontekst dopušta oba značenja istopisnica pa se samo obilježavanjem može znati što hoće reći. :

Preglédao sam, ko zna zašto, bez ikakve potrebe, u mom džepnom notesu neke adrese i telefonske brojeve. Desnica, 123. Pisac stavlja naglasak da označi nesvršen glagol u opreci sa svršenim: *Prègledao sam...*

Da novac ne bi ležao besplodan, bude odlučeno da ću ga uložiti u mǎst – tu je sigurna zarada. Desnica, 153. Pisac stavlja naglasak da označi značenje 'mošt, šira', za razliku od mǎst 'hrana dobivena topljenjem svinjske slanine i sala'.

Iznutra je bila prohladna tama... Desnica, 114. Manje vjerojatna, ali moguća opreka: bila 'postojala'. Mnogi bi upravo tako pročitali.

Sve će obaviti noć/Sve će politi dažd... Tadijanović, 171. Učinjeno je to radi opreke: obaviti 'učiniti'.

Od sunca vrūci il od kiše mokri... Cesarić, 42. Time je isključeno manje vjerojatno, ali moguće čitanje vrūci, komparativa od vruć.

... prekine gospođa Menoti jedan od onih mučnih časaka mûka... Božić, 34. Znači 'šutnje', opreka je mûkǎ 'patnje, boli'.

Lutao sam pod svodovima šumǎ, nasmijan, Tadijanović, 74. Pjesnički je moguće i šuma (gen. jd. od šum).

"Prokleti pas/I onaj koji ga ovdje òstavi!" Tadijanović, 335. Da označi da je glagol u aoristu, a ne u prezentu, òstavi.

Rǎščûpa kosu, strgnuv s glave krunu, Tadijanović, 495. Označen je prezent za razliku od aorista Rǎščûpa.

Većina hrvatskih književnika u takvim primjerima ne bilježi naglasak pa se često ne zna je li riječ o aoristu ili prezentu, ali najčešće to i nije tako važno jer se aorist i historijski prezent uglavnom podudaraju i značenjem i stilskom vrijednosti.

2. Pisci katkada stavljaju naglasak i kad je iz konteksta jasno o kojem je značenju riječ, ali je kontekst takav da se može pravilno pročitati tek nakon posebnoga razmišljanja pa bilježenje olakšava čitanje i razumijevanje:

Nekoliko proljetnih kiša bijaše one godine nakvasilo zemlju, nekoliko pljûsakǎ oživjelo usred ljeta vinograde, Nazor, 2, 7. Opreka je pljûsakǎ 'zaušnica'.

Na dnu drǎge ptič na niskoj smrči sjedi. Nazor, 5, 23. Znači doline, opreka je drǎgē 'mile'.

Mi gledamo; – bilo nam stane, Nazor, 5, 31. Opreka je bilo.

Svoju djecu pìtaj žučju i moždinom/Zmajevih kostiju. Nazor, 5, 22. Značenje je 'hrani' za razliku od pìtāj 'postavi pitanje'.

Zatim im je u tančine izlågao što zapravo u tom tramontu nastoji da "uhvati", Desnica, 61. Opreka je izlågao, žlagao 'iznio laž'.

... osjećala se dovoljno jaka da ravnā tom ludom vatrom i da je nadmoćno zamara i kroti. Desnica, 66. Opreka je pridjev ravnā ili odr. ravnā.

Spiritu su najavili da će noćas biti tréšnja. Desnica, 169. Opreka je tréšnja 'proljetna voćka'.

Netko je nudio duhan, i njemu posljednjem položio tabakeru na koljena, a on se uznojio motajući, svladavajući tréšnju i uzbuđenje. Novak, 1, 138.

Njihove strasti, uspavane čežnje

Neispunjene i zaboravljene,

Bude se snōva u našem srcu

Svježe, ko dugim snom oporavljene. D. Cesarić, 45. Značenje 'ponovno'. Budući da je riječ o buđenju isključuje snōvā, gen. mn. od san.

Sviće. Sa novim jednim danom

Búde se neki davni. D. Cesarić, 53. Naglasak isključuje čitanje bude 'postane'.

... i mislim na lišće zōve, Tadijanović, 171. Lišće bazge, da se zabunom ne pročita zōvē 'poziva'.

Pretamne vode vājaju/Drveće, lišće, prstenje, i mrtve ptice i lelek. Tadijanović, 203. Da se ne pročita vājajū 'vrijede'.

Na livadama šúmē ljetni vjetrovi, Tadijanović, 70.

Vjetar šúmī dolinom i brežuljkom, Tadijanović, 70.

3. Pisci obilježavaju naglaskom riječi da u stihu dobiju ritam, srok ili da se pročita kako oni žele, a ne kojom drugom književnom mogućnosti:

Pa vlačē mi dō nogū gurnu. Nazor, 3, 77.

Bliješti tajnēna joj bajka, Nazor, 3, 81.

Mir! – Vodōmar s grane u val opet gledī. Nazor, 5, 23.

Il stigne kažnjènik

Kojeg jer žandar presto da vodi

Il napuhnuti utopljenik

Kojemu ime nesta u vodi... Cesarić, 47.

Ležati nijem, nepòmīčan, ko kip, Cesarić, 17, da se ne bi pročitalo nēpomičan.

Sjedim nepòmīčno, ko ćuk, Cesarić, 76.

Kreveti visòki, visòki... Tadijanović, 168.

O, sve će postati trulež. I crvotòčina Tadijanović, 171. Da se ne pročita crvòtočina, jer je u Rječniku dviju Matica samo taj naglasak.

Da nosim, sigurno, trideset ì trī torbe. Tadijanović, 221.

Osobito to vrijedi za uzvike koji se ne vladaju po općim naglasnim pravilima:

Da ste jurist, hajde de, ali arheolog, ó mon Dieu!, Matoš, 8.

– Hú! To su strigarije! – uzvrpoljiše se žene. Nazor, 7, 8.

4. Pisci stavljaju-naglasne znakove da vjerno označe izgovor, najčešće mjesni. Zato takve primjere nalazimo obično u tekstovima pisanim na dijalektu, ali i u književnom jeziku, ili još možda preciznije u jeziku lijepe književnosti, gdje iz stilskih razloga dolaze najrazličitije riječi, npr.

imamo jednu poruku za gospòđu Marijetu, Desnica, 169, Što je Måra? Isto, Ko je doli? Isto.

“A eno baš i máma ide s užínom!” Bošnjak Dragovački, 111. Máma tu znači isto što i mãma i da nije označenoga naglasaka, svi bi pročitali mãma.

Tu možemo spomenuti da se naglasni znakovi upotrebljavaju za označivanje autentičnoga izgovora kojim se neposredno karakterizira govornik. Tako V. Desnica obilježava naglasak na glagolu *borimo* da bi označio izgovor srpskoga oficira: ... *a proti kome ćemo da se borimo*. 241.

Naglasni znakovi upotrebljavaju se da se označi konkretan izgovor u danoj situaciji:

Be-atrrrřkss! Desnica, 18.

5. U nekim primjerima koje sam do sada naveo pisci nisu potpuno napisali sve naglasne znakove jer je i ono što su stavili, dovoljno je da se zna što su mislili. Tako je potpuno: pljúsakå, drågē, pítåj, búdē, zvē, Raščúpå, våljaljū, kaŹnjēnik.

Takvi su i ovi primjeri:

... Vjerovåše da cijelim svijetom vlåda – vlåda. Matoš, 48. Prvo bi trebalo vlådå.

I da vidim e te zahman drúgom zвах. Nazor, 6, 38. Misli na ženu, koja se izravno ne spominje, odnosno na ljubav. Dovoljno razlikovno da se isključi drúgom, inst. od drug. Potpuno bi bilo drúgm.

vidik duhvni, Desnica, 21, potpuno duhvni.

... kako se premeće i kopita kao živi plod na mojoj džigerici, Novak, 2, 70. Potpuno kopitå.

6. Pisci razliku katkada ne bilježe za to određenim naglascima i duljinama nego samo označuju naglašeni slog, ali je najčešće dovoljno da se može razumjeti što se misli i kako valja pročitati.

Kreni koru, pušći vodu –

Tele sisa mliko –

Po dolini, po gorini

Po sljepåčkoj torbetini! Tadijanović, 213.⁸

Vrlo lijepe primjere nalazimo u Desnice:

Mare Setèkuli (156), *ujak Gaetano* (158), *prinçipesa Maråviglia* (159), *maèsto-za figura* (162), *Assåsini di Mari* (163), *nå File ili nå Dançel* (169). Jednom znak ` označuje kratkosilazni naglasak, a drugi put kratkouzlazni, a duljine nisu označene.

Mislili ste da ću se sūziti i stanjiti kao komadićak hartije, Begović, 288.

Pisac je naznačio samo duljinu sloga kao opreku kratkom, sūziti ‘puštati suze’, što je dovoljno za razumijevanje značenja ‘učiniti uskim’, naglasak je sūziti.

Ipak, taj način nije najbolji jer mogu nastati zabune. Zato se pisac mora potruditi da pronađe način kako će obilježiti ono što želi reći.

7. Dakako, pisci katkad stave i pogrješan naglasak:

⁸ U *Prstenu*, Zagreb, 1965. piše sljepåčkoj.

Na ivici morskih putánjâ. Nazor, 1, 38. Kad gen. mn. ima nastavak -a, tada je i slog ispred dug pa je trebalo napisati putánjâ. Ne pomaže što je u sroku sa Kraljica Sanja jer se može pročitati Sãnja i Sãnjà, iako je vjerojatnije prvo.

... *grumečak dreveta s vrâta svečeve smrtne ćelije*, Begović, 59. Budući da je u obje istopisnice prvi slog dug, pisac stavljanjem naglasaka ili oznake za duljinu nije osigurao jednoznačnost, nego je samo upozorio da se valja zamisliti u izboru značenja, jednoznačnost i onako osigurava kontekst. A upravo za te riječi Klaić navodi opreku:

Skini to s vrâta (t. j. na vratu što je, što treba skinuti).

Skini to s vrâta (t. j. na vratima je, što treba skinuti).⁹

Ni Klaić nije označio potpun naglasak, nego je naznačio samo onoliko koliko je potrebno da bude jasno značenje. Prvo je vrâta (gen. jd. od vrat), drugo vrâtâ (gen. mn. od im. ž. r. plurale tantum vrata).

8. Kao što je rečeno na početku, nepotrebno je stavljati naglasne znakove kad kontekst osigurava jednoznačnost. No neki pisci ih i tada stavljaju. Osobito to često čine na zamjenici sâm, za razliku od glagolske zanaglasnice sam, zatim na čestice tâ, dâ, na stegnute likove ubô, kazô, kô.

Klaić jasno kaže da u takvim slučajevima ne treba pisati naglasne znakove:

“Sasvim je nepotrebno na rieči, kao što su *do* (dol), *ko* (kao), *ubo* pisati ikakav znak (na pr. dô, kô, ubô), a upravo je pogriješno pisati *ubô ga nožem* jer tako napisano značilo bi, da treba rieč *ubo* čitati s naglaskom (dugim silaznim) na drugom slogu.”¹⁰

Pridjev sâm od zanaglasnice sam najčešće se razlikuje svojim mjestom u rečenici, zanaglasnica može doći samo uz 1. lice jednine, ne može biti sama i sl. pa nije potrebno obilježavati naglaske u ovakvim primjerima:

Hranio se sâm nalazeći uvijek nešto u travi. Nazor, 4, 25. – *Suđeno mi nije trpjet sâm ...*, Nazor, 6, 31. – *Mladić ide sâm i radostan*, Tadijanović, 46. – *Na klupi sjedim, sâm, i žalostan*, Tadijanović, 67.

Tadijanović u pjesmi *Lov na dugu* četiri puta upotrebljava tu riječ i svaki put je obilježava naglaskom:

Najednom, gledaj, šarena dúga!

Tko će nadmudriti dúgu, i provući se ispod nje krišom?

“Koji se ispod dúgē provuče, taj će ...”

A dúga?

Potrebno je označiti samo prvi put jer kad je jednom upozoreno da je riječ o dúgi, a nije o ðugi, dalje kontekst osigurava jednoznačnost. U *Dani djetinstva* (izdano u ediciji *Manu propria*) naglašena je riječ duga u naslovu i u tekstu. Kad je označeno u naslovu, nije trebalo u tekstu. Inače naslovi mogu biti dvoznačni jer tako stvaraju određenu napetost.

⁹ Hrvatski pravopis, Zagreb, 1944, str. 135.

¹⁰ Isto.

Nepotrebno obilježavanje teksta naglascima opterećuje pisanu sliku, a time se ujedno i gubi kriterij kada treba, a kada ne treba obilježavati pojedine istopisnice. Zato je zaključak jasan: kad se iz konteksta zna kako valja pročitati jednu od istopisnica, ne treba je označivati naglasnim znakovima.

Kad se pisci ne bi služili naglasnim znakovima kad je to potrebno, tada bi razliku morali označivati kako drukčije, sigurno nespretnije. Tako Ranko Marinković ima i naslov jedne pripovijetke MRTVE DUŠE, a ispod njega stoji napisano *Genitiv jednine* da se ne bi mislilo da je to množine, kao naslov poznatoga Gogoljeva romana, *Mrtve duše* i množina proširene fraze *mrtva duša*. A Marinković je to mogao postići naglasnim znakovima. *Mrtvĕ dŭšĕ* ili *Mrtvĕ dŭšĕ*. (Množina je *mrtvĕ dŭšĕ*, *mrtvĕ dŭšĕ* ili *mrtvĕ dŭšĕ*.)

*

Sve sam to napisao kao podlogu da se ovdje iznesena pravila i primjeri pretoče u pravopisna pravila kako bi Hrvatski pravopis i na tome području piscima bio putokazom.

Izvori:

- Begović, *Giga Barićeva*, Zagreb, 1940, I. knjiga.
 Bošnjak Dragovački, *Pomlađeni panjevi*, Zagreb, 1940.
 Božić, *Svilene papuče*, Zagreb, 1959.
 Cesarić, *Pjesme*, Zagreb, 1951.
 Desnica, *Proljeće u Badrovcu*, Beograd, 1955.
 Matoš, *Umorne priče. Vidici i putovi*, Zagreb, 1917.
 Nazor, 1. *Niza od koralja*, Zagreb, 1922, 2. *Ona sva sjajna i ona sva siva*, 3. *Intima*, 4. *Paun*, izd. S. Kugli, Zagreb, s.a., 5. *Pjesme*, 6. *Pjesni ljuvene*, 7. *Prve suze*. Svi naslovi bez drugih podataka u izdanju su Knjižare Z. i V. Vasića, Zagreb, s.a.
 Novak, 1. *Izgubljeni zavičaj*, Zagreb, 1966, 2. *Mirisi, zlato i tamjan*, Zagreb, 1966.
 Tadijanović, *Sabrane pjesme*, Zagreb, 1975.

SAŽETAK

Stjepan Babić, sv. prof. u. m., Zagreb
 UDK 801.612:808.62, izvorni znanstveni članak
 primljen 10. listopada 1994, prihvaćen za tisak 20. studenoga 1994.

Marking Accents in Texts by Croatian Writers

Using a representative corpus of contemporary Croatian literary texts, the author analyzes the most frequent situations where the writers decided to mark accents graphically. Conclusion: there is no need to mark accents on homographs when the context is clear enough to disambiguate their reading.